

Milli Birlik ve Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonuna

Tarım ve Ormancılık Hizmet Kolu Kamu Emekçileri Sendikası

Barışın ve Ekolojinin Ortak Çerçevesi

Ekoloji yalnızca doğa bilimlerinin konusu değil; toplumsal düzenin, ekonomik ilişkilerin ve sınıfsal mücadelenin de temelini oluşturmaktadır. Barış da aynı şekilde yalnızca silahların susması değil, doğayla ve toplumla kurulan adil bir ilişkinin inşasıdır. Bugün ekolojik yıkım, doğaya karşı yürütülen bir savaş olduğu kadar, emekçi sınıflara karşı sürdürülen sömürü düzeninin de ürünüdür.

Doğayla kavga eden, ormanı, suyu ve toprağı yağmalayan bir toplum, kendi içinde de gerçek anlamda barışı kuramaz. Bugün yaşadığımız ekolojik kriz, insanlığın doğaya karşı sürdürdüğü bir savaşın sonucudur.

Doğanın yasası birikim değil, paylaşım ve dengedir. Nehir yalnızca ihtiyaç kadar akar; toprak yalnızca beslediği kadarını verir. Oysa kapitalist düzen bu döngüyü yağmaya çevirmiştir. Biriktirmek, sömürmek ve talan etmek üzerine kurulu bu sistem, doğayı yıktığı gibi emeğimizi de köleleştirmektedir.

Kadın emeği bu sömürü zincirinin merkezindedir. Tarihin ilk dönemlerinde üretimin ve bilginin merkezinde yer alan kadın, erkek egemen sistemin yükselişiyle birlikte görünmez kılınmış, emeği sömürülmüş, yaşamı ikincilleştirilmiştir. Bugün doğaya yapılan saldırılarla kadın emeğine yapılan saldırılar aynı kaynaktan beslenmektedir: sermayenin ve erkek egemenliğinin birleşik tahakkümünden.

Gerçek barış; ÇED'siz talanın durdurulduğu, kamusal planlamanın esas alındığı, yerelin karar gücünün tanındığı, emeğin özgürleştiği bir dünyada mümkündür. Doğa ile insan arasında yeni bir etik, yeni bir toplumsal sözleşme kurulmadan barıştan söz etmek hayaldir.

1. Doğa ile Emeğin Ortak Kaderi

Kapitalist birikim düzeni doğayı da emeği de metalaştırmaktadır. Ormanların, zeytinliklerin, meraların ve su havzalarının şirketlere tahsisi; köylü ve tarım işçisini mülksüzleştirmekte, halkı ucuz işgücüne mahkûm etmektedir. Kadının emeği ve toplumsal rolü, doğanın tahribatıyla birlikte sistematik biçimde sömürülmektedir.

Bu nedenle ekolojik yıkım yalnızca çevresel bir mesele değil, aynı zamanda sınıfsal ve toplumsal cinsiyet temelli bir tahakküm biçimidir.

2. Ekolojik Yıkımın Güncel Tablosu

a) Orman Yangınları ve Ağaç Kesimleri

Güvenlik politikaları gerekçesiyle ormanlar yakılmakta ve kesilmektedir. Köylülerin yangına müdahalesi engellenmiş, tarım ve hayvancılıktan koparılmaları için yasak bölgeler oluşturulmuştur. Bu uygulamalar doğrudan halkın yaşam hakkının gaspıdır.

b) Köy Yakmalar ve Boşaltmalar

1990'larda 3.500'den fazla köy ve mezra boşaltılmış, yaklaşık 1 milyon insan zorla göç ettirilmiştir. Bu süreç, tütün ve hububat üretiminde %30'lara varan kayıplara, küçükbaş hayvancılıkta %40'a yakın azalmaya yol açmıştır. Tarımsal hafıza yok edilmiş, bölge halkı mevsimlik işçiliğe mahkûm edilmiştir.

1990'larda köylerin yakılması ve boşaltılması yalnızca insani bir suç değil, aynı zamanda büyük bir ekolojik yıkımdır. Sahipsiz kalan topraklar verimsizleşmiş, tarım döngüsü kırılmış, biyoçeşitlilik kaybı artmıştır. Kapitalist şirketler boşalan alanları maden, enerji ve rant projeleri için yağmalamıştır.

Köylünün alın teriyle işlenen toprakların terk edilmesi, biyoçeşitliliğin kaybolmasına ve tarımsal hafızanın yok olmasına yol açmıştır. Hayvancılık ve tarım döngüsü kırılarak; kadim bilgi ve ortak üretim kültürü parçalanmıştır.

Çatışma bölgelerinde tarım yalnızca üretimden mahrum kalmamış, aynı zamanda doğrudan savaşın hedefi olmuştur. Yakılan tarlalar, kimyasal silah ve patlayıcı kalıntılarıyla zehirlenen topraklar gelecek kuşakların da ekmeğini çalmıştır.

Köy boşaltmalarının ardından tarımdan koparılan köylüler; mevsimlik işçilik aracılığıyla sermayenin ihtiyaç duyduğu ucuz ve güvencesiz işgücü ordusuna dönüştürülmüştür.

- *Çadırlarda sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda bırakılmışlardır.*
- *Sosyal güvence ve sendikal haklardan yoksun bırakılmışlardır.*
- *Çocuk emeği yoğun biçimde kullanılmış; kadın emeği görünmez ve güvencesiz hale getirilmiştir.*

Bugün bu toprakların kaderi yalnızca bir ekoloji meselesi değil, aynı zamanda bir sınıf meselesidir.

c) Çatışmaların Hayvancılık Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Kürt Halkının Mülksüzleştirilmesi;

Savaş, yalnızca silahların patlaması değil; toprağın, suyun ve hayvanın gasp edilmesi, yani yaşamın ta kendisinin yıkımıdır. Kürt coğrafyasında hayvancılık, yüz yıllardır halkın geçim kaynağı ve kültürel varoluş biçimidir. Ancak yürütülensavaş politikaları, bu alanı da hedef almış, hayvancılığı bir geçim aracı olmaktan çıkarıp halkı yoksulluğa, göçe ve mülksüzleşmeye mahkûm etmiştir.

1990'lardan itibaren binlerce köyün yakılması ve boşaltılması, milyonlarca insanı yerinden etmiştir. Bu süreçte yalnızca insanlar değil, onların geçim kaynağı olan koyun sürüleri, keçiler, büyükbaş hayvanlar da yok edilmiştir. Hayvancılığın belini kırmak, halkı göçe zorlamanın ve toprağından koparmanın bir yöntemi olmuştur.

Mera ve Yaylaların Askerileştirilmesi;

Savaş gerekçesiyle yaylalar yasak bölge ilan edilmiş, meralar askeri operasyon alanına çevrilmiştir. Mayınlar ve güvenlik barajları yalnızca doğayı değil, geçimlik ekonomiyi de işlevsiz kılmıştır. Halkın hayvanını otlatacağı otlak kalmamış; köylü, hayvancılığı sürdüremez hale gelmiştir.

Ekonomik ve Kültürel Yönden;

Ekonomik ve Kültürel Yıkım Kürt halkı için hayvancılık yalnızca et ve süt üretimi değildir; aynı zamanda kolektif yaşamın, dayanışmanın ve kültürel sürekliliğın temelidir. Savaş, bu toplumsal dokuyu da parçalamaktadır. Kadın emeğiyle, çocukların katkısıyla sürdürülen üretim biçimleri kesintiye uğramış; halk zorla pazarlara, ucuz işçiliğe ve göçmenliğe itilmiştir.

Sınıfsal ve Ulusal Mülksüzleştirme;

Hayvancılığın çökertilmesi; Kürt halkını emeğinden ve toprağından koparmanın bir parçasıdır. Yoksullaşan köylü, sermaye ve devlet politikaları karşısında güvencesiz işçiliğe mahkûm edilmektedir. Savaş, bu anlamıyla sadece askeri değil, aynı zamanda sınıfsal bir saldırdır: Hayvancılığın bitirilmesi, halkın kolektif yaşamının çözülmesi ve sermayeye ucuz işgücü yaratılmasıdır.

Gıda Güvencesi ve Toplumsal Barış;

Hayvancılığın yok edilmesi, yalnızca Kürt halkını değil, tüm toplumun gıda güvenliğini tehdit etmektedir. Et ve süt ürünlerindeki azalmavefiyat artışları; savaşın yıkımının tümülke genelinde ekonomik krize dönüşmesine yol açmaktadır. Barış, yalnızca silahların susması değil; halkın toprağına, suyuna, hayvanına ve emeğine kavuşmasıyla mümkündür.

3. Maden Yasası ve Su Krizi

Bugün ülke yüzölçümünün %60'ı maden ruhsatlıdır. Sadece 2023'te 104 yeni maden arama ruhsatı verilmiştir. Bu faaliyetler su havzalarını kurutmakta, tarım arazilerini yok etmekte ve siyanür/arsenik kirliliğiyle hem doğayı hem halk sağlığını tehdit etmektedir.

ÇED süreçlerinin kısaltılması, su havzalarının madencilğe açılması; toprağın, suyun ve gıdanın güvenliğini yok etmektedir. Madencilik faaliyetleri arsenik, siyanür ve ağır metallerle su kaynaklarını zehirlemekte; faturası ise tarım işçilerine, köylülere ve emekçi halka kesilmektedir.

Kâr sermayeye aktarılırken, yıkımın yükü köylü ve işçinin sırtına bindirilmektedir. Bu yalnızca ekolojik değil, aynı zamanda sosyal ve sınıfsal bir adaletsizliktir.

TBMM'nin görevi; sermayenin çıkarını değil, halkın yaşam hakkını ve doğanın korunmasını güvence altına almaktır.

4. İklim Yasası Teklifi

Türkiye'de gündeme gelen "İklim Yasası", görünürde iklim değişikliğini durdurmaya dönük bir adım gibi sunulsa da, gerçekte sermayeye yeni teşvikler, karbon ticareti piyasaları ve yeşil sermaye yatırımları için hukuki zemin hazırlamaktadır. Kürt halkının yaşadığı coğrafya ise, tarihsel olarak sömürgeci politikalarla, zorunlu göçlerle, orman yakmalarıyla, barajlarla ve madencilik faaliyetleriyle iklim krizinin en ağır yükünü taşımaktadır. Bu yasa, sermayenin çıkarlarını korurken halkların ekolojik haklarını yok saymaktadır.

Kürt Coğrafyasında Ekolojik Yıkımın Boyutları, "İklim yasası" ekolojik kurtuluş değil, yeni bir gasp yasasıdır.

İklim krizinin adı; Cudi'de yakılan ormanlar, Munzur'da HES'ler, Hevsel'de yapılaşma ve Şırnak'ta maden ocaklarıdır. Yasa, bu saldırıları durdurmak yerine meşrulaştırmakta, karbon piyasalarıyla doğayı metalaştırmakta ve şirketlere yeni rant kapıları açmaktadır. Kürt köylüleri ve çobanları, hem savaşın hem de iklim krizinin yarattığı yıkımı aynı anda yaşamaktadır: susuzluk, tarım topraklarının kaybı, zorunlu göç ve yoksullaşma.

İklim adaleti; yalnızca karbon salımlarını düşürmekle sağlanamaz. İklim adaleti; aynı zamanda köylerinden sürülmüş halka geri dönüş hakkı; tarımın, suyun ve toprağın şirketlere değil halka ait olmasıdır.

5. 2016 Sonrası İhraçlar ve Sendikal Hak İhlalleri

2016'da ilan edilen OHAL döneminde çıkarılan KHK'lar ile birlikte yüz binlerce kamu emekçisi gibi Tarım Orkam-Sen üyeleri de hukuksuz şekilde ihraç edilmiştir. 2016 yılında sendikamızdan 51 üyemiz ihraç edilmiştir. Bugün hâlâ 18 üyemizin yargı süreçleri devam etmekte olup görevlerine iade edilmemiştir.

Bu tablo yalnızca bireysel mağduriyet değildir; aynı zamanda örgütlü emeğe, sendikal haklara ve demokratik yaşamın kendisine yönelik bir saldırdır.

İhraç edilen üyelerimiz:

- Yıllarca tarım, ormancılık ve kırsal alanda kamu hizmeti üretmiş, köylünün ve halkın yanında olmuş,
- Emeğini ve bilgisini toplum yararına kullanmıştır.

Bugün hâlâ görevlerine iade edilmeyen bu arkadaşlarımız, ekolojik ve sınıfsal mücadelenin bedelini ödeyen emekçilerdir.

TBMM'ye çağrımız açıktır:

- KHK ile ihraç edilen tüm kamu emekçileri derhâl görevlerine iade edilmelidir.
- Sendikal faaliyet suç değil, demokratik hakkın kendisidir.
- Emek, ekoloji ve demokrasi mücadelesini sürdüren tüm üyelerimiz onurumuzdur.

TBMM tarihsel bir eşiktedir; Ya sermayenin talan yasalarına onay verecek, doğayı ve halkı yok sayacaktır, ya da emeğin, doğanın ve halkın yanında durarak geleceğimizi koruyacaktır.

Ormanlarımız, sularımız, topraklarımız sermayeye değil, halka aittir!

Çatışmaların tarım ve hayvancılık üzerindeki etkileri, ekonomik ve ekolojik tahribatla sınırlı değildir; aynı zamanda sosyolojik, kültürel ve sınıfsal bir kriz doğurmuştur. Üretici köylünün yerini güvencesiz kent yoksulu, Yerli hayvancılığın yerini ithalat, Köy dayanışmasının yerini dağınık bireysel yaşamlar almıştır.

Bu tablo, Türkiye'de gıda, tarım ve hayvancılık gibi alanlardaki krizlerin köklerinde yalnızca iklim ve ekonomi değil; savaş politikalarının da belirleyici olduğunu göstermektedir.

Sonuç Yerine;

Doğa ve Emeğin Ortak Kurtuluşu

Türkiye’de ekolojik kriz, emek krizinden ayrı değildir. Ormanların yakılması, köylerin boşaltılması, suların madene teslim edilmesi, iklim yasalarının sermaye için yazılması; hepsi aynı sınıfsal gerçeğin ürünüdür.

Toprağın yeniden halka dönmesi, tarımın kolektif ve ekolojik bir düzende örgütlenmesi hem emek mücadelesinin hem de ekoloji mücadelesinin ortak talebidir.